

ОМБУДСМАН НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ДО
ДОЦ. Д-Р ИВАН ИВАНОВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
КОМИСИЯ ЗА ЕНЕРГИЙНО И
ВОДНО РЕГУЛИРАНЕ

СТ А Н О В И Щ Е

Относно: Обществено обсъждане на Проект на решение за одобряване на бизнес плана за периода 2022 г.-2026 г. на „ВиК“ ООД гр. Шумен и за утвърждаване и одобряване цени на ВиК услуги на „ВиК“ ООД гр. Шумен

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ИВАНОВ,

След като се запознах с Доклада относно заявление за одобряване на бизнес-план за развитие на дейността на „Водоснабдяване и канализация – Шумен“ ООД като ВиК оператор за периода 2022-2026 г. (Доклад) и на заявление за утвърждаване и одобряване на цени на ВиК услуги и на Проект на решение за одобряване на бизнес плана на „Водоснабдяване и канализация – Шумен“ ООД и за утвърждаване и одобряване на цени на ВиК услуги на „Водоснабдяване и канализация – Шумен“ ООД (Проект) изразявам следното становище.

Съгласно Проектът, увеличението на цената на ВиК услугите за битовите потребители на ВиК Шумен за 2023 г. (5,13 лв. /куб. м) е с 49,88 % в сравнение с действаща цена в момента - 3,426 лв./куб.м, близо до определената социална поносимост от 5,411 лв./куб. м.

Заложената в бизнес-плана за 2023 г. цена на ВиК услугите от 5,25 лв./куб.м е намалена едва с 2,19 %, поради пълно неизпълнение на два от показателите за ефективност за 2021 г.: качеството на питейната вода в големи зони и събираемост.

С почти 50% увеличение на цената на ВиК услугите не може да се очаква дружеството да подобри събираемостта на вземанията си.

Тъй като за 2021 г. ВиК Шумен не изпълнява 16 показатели за качество от общо 30, смятам, че неизпълнението на показателите за качество не се отразява справедливо при определянето на цената на ВиК услугите.

ОМБУДСМАН НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

В същото време, необяснимо защо КЕВР одобрява увеличение на общите загуби в системата за 2023 г. - до 81,90%, при положение, че през 2020 г. по отчет са били 81,38%.

С Решение № 711/30.09.2022 г. на МС е одобрен в Приложение № 1 списък на инвестиционни проекти на общините на обекти за целево финансиране. За три населени места в област Шумен са осигурени безвъзмездни средства за финансиране на обекти за ВиК мрежата в общ размер 2 779 180 лв., от които: за гр. Върбица 1 633 259 лв.; за с. Тодор Икономово 721 929 лв. и за с. Каменяк 423 992 лв.

Очаквам да изясните тези безвъзмездни средства, които ВиК Шумен получава от бюджета, отчетени ли са при определянето на окончателните индивидуални цели на показателите за качество за периода 2022 г. -2026 г.

В бизнес плана на ВиК Шумен е посочено, че не са проведени консултации с потребителите. Видно от Доклада обаче, КЕВР неоснователно приема, че са представени резултати от консултации с потребителите, тъй като цитирам: „Дружеството планира да подготви анкетни карти за събиране на актуални мнения по важни въпроси по отношение разбирането на потребителите за качеството на услугите и удовлетвореността им. На интернет страницата на ВиК оператора и към момента има контактна форма, където потребителите имат възможност да задават въпроси, да подават сигнали и да търсят информация от представители на дружеството. Също така има телефони и електронни адреси за контакт по отдели и експлоатационни райони, така, че при необходимост могат и сега да се свържат директно с отговорното лице по направления.“

Последните са общи изисквания, на които, съгласно Указания за прилагането на НРКВКУ на КЕВР за настоящия регулаторен период, трябва да отговаря интернет страницата на всеки ВиК оператор.

Категорично е становището ми, че е крайно време КЕВР да следи стриктно за спазване на нормативното изискване за провеждане на консултации с потребителите при разработка на бизнес плана на ВиК оператор.

Съгласно чл. 10, ал. 4 от Закона за регулиране на ВиК услугите/ЗРВКУ/ и чл. 27, ал. 2 от НРКВКУ бизнес плановете се представят в КЕВР със становища на съответните общини. От Доклада не става ясно дали това изискване е изпълнено.

На 15.02.2023 г. е проведено заседание на Асоциацията по ВиК Шумен, в което са участвали 7 от 10-те общини в областта. „Против“ съгласуването на бизнес плана са гласували 52,22% от представителите на общините, които са участвали в заседанието. Това са общините Шумен, Нови пазар, Велики Преслав, Смядово, Никола Козлево, в които живеят почти 74% от населението в областта.

ОМБУДСМАН НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Независимо от това, КЕВР приема, че бизнес планът е съгласуван от Асоциацията по ВиК без възражения, защото не е спазен срокът за изпращане на становището на Асоциацията до ВиК оператора. Регулаторът прилага чл. 27, ал. 5 от НРКВКУ.

Това се превърна в постоянна практика.

В случая, председателят на Асоциацията по ВиК, който е представител на държавата, не изпраща становище и това в крайна сметка води до резултата, за който е гласувал на заседанието, а именно „за“ бизнес плана.

Крайно време е промяна в нормативната уредба, така че становищата на общините да се взимат предвид. В противен случай Асоциацията по ВиК не играе никаква роля по такъв важен въпрос от голям обществен интерес.

Относно показателите за качество „Ефективност на персонала за услугата доставяне на вода за потребителите“ и „Ефективност на персонала за услугите за отвеждане и пречистване“, същите са определени според брой сградни водопроводни отклонения и съответно сградни канализационни отклонения. В мотивите на Решение № БП-Ц-1/28.02.2023 г., на зададения въпрос по време на общественото обсъждане на бизнес плана на ВиК Сливен, регулаторът застъпва становище, че се спазва чл. 17, ал. 1 и ал. 2 от НРКВКУ.

Необходимо е да подчертая, че чл. 17, ал. 1 и ал. 2 от НРКВКУ противоречи на чл. 2, ал. 1, т. 15 от същата наредба и на чл. 9, ал. 2, т. 15 от ЗРВКУ, според които числеността на персонала се определя според броя на обслужваните потребители.

Видно от информацията в Доклада е прогнозирано намаляване на броя на население на област Шумен за 2026 г. спрямо базовата година 2020 г. с 13 822 човека.

В Доклада е посочено, че разходите за електрическа енергия са прогнозирани на база на средномесечните цени за периода април –септември 2021 г., които ВиК Шумен е отчело.

При направена справка на други ВиК оператори с одобрени нови цени на ВиК услугите се установява, че КЕВР допуска да се използват данни за различни отчетни периоди от 2021 г. , например:

- за ВиК Сливен разходите за електрическа енергия са прогнозирани на база средномесечни цени за периода януари –юни 2021 г.;
- за ВиК Берковица април - септември 2021 г.;
- за ВиК Пловдив, ВиК Благоевград, ВиК Хасково, ВиК Смолян, ВиК Ямбол, ВиК Видин, ВиК Бургас, ВиК Враца юли - декември 2021 г.;
- за ВиК Силистра май-октомври 2021 г.

Очевидно не се прилага единен подход при определянето на базовия период за определянето на средномесечните цени на електрическата енергия.

ОМБУДСМАН НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

В Приложението към Годишния финансов отчет към 31.12.2021 г. на ВиК Шумен е посочено, че дружеството е получило компенсации от държавата за цените на електрическата енергия в общ размер на 5 810 хил. лв. за цялата година.

Очаквам да изясните тези компенсации взети ли са предвид при определянето на средномесечните цени на ел. енергията, ако не – защо.

Във връзка с гореизложено, изразявам категорично становище против увеличение цената на ВиК услугите за битовите потребители на ВиК Шумен за 2023 г. Същата не е икономическа обоснована, не отговаря на качеството на предоставените услуги.

С уважение,

ПРОФ. Д-Р ДИАНА КОВАЧЕВА
ОМБУДСМАН НА
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ